

شیوع پوکی استخوان در زنان بالای ۵۰ سال بندر بوشهر*

دکتر سید سجاد اقبالی^{۱*}، دکتر ایرج نبی پور^۲، دکتر زهرا دهقانی^۳

^۱ استادیار پاتولوژی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

^۲ دانشیار بیماری‌های داخلی، مرکز تحقیقات طب گرمسیری و عفونی خلیج فارس

^۳ پزشک عمومی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر

چکیده

زمینه: پوکی استخوان یک بیماری اسکلتی است که ویژگی آن با از دست دادن توده استخوان و یکپارچگی ریز ساختار استخوان که به شکستگی منتهی می‌شود، نمود می‌یابد. شیوع پوکی استخوان با افزایش سن فزونی می‌یابد. هدف این مطالعه، یافتن شیوع استئوپروز در زنان بالای ۵۰ سال بندر بوشهر بدون در نظر گرفتن عوامل خطر ساز پوکی استخوان بود.

مواد و روش‌ها: تعداد ۴۰۶ نفر زن بالای ۵۰ سال شهر بوشهر به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای از ۱۳ منطقه جمعیتی شهر بوشهر انتخاب شدند و به روش DXA در ۳ منطقه فمور (گردن، تنه و اینترتروکانتریک) و ستون فقرات (L۴ و L۲) تحت انجام دانسیتومتری قرار گرفتند. در مورد هر فرد اطلاعات دموگرافیک، مصرف دخانیات، فعالیت فیزیکی، میزان کلسیم و ویتامین D دریافتی روزانه، شاخص توده بدنی و دور کمر به باسن ارزیابی شدند.

یافته‌ها: میانگین تراکم معدنی استخوان در ناحیه ستون فقرات (۰/۸۴۴ ± ۰/۹۴۴) گرم بر سانتی‌متر مربع و در ناحیه گردن استخوان ران (۰/۸۴۲ ± ۰/۱۸۱) گرم بر سانتی‌متر مربع بود. تراکم استخوانی در هر دو منطقه فوق‌الذکر با افزایش سن کاهش می‌یافت (P < ۰/۰۰۰۱). شیوع، استئوپروز و استئوپنی در ناحیه ستون فقرات در زنان بالای ۵۰ سال شهر بوشهر به ترتیب ۳۲/۰ و ۷/۴ درصد و در ناحیه استخوان ران به ترتیب ۲۹/۶ و ۳/۹ درصد به دست آمد. هیچ تفاوتی میان افراد طبیعی با زنانی که دچار استئوپروز و استئوپنی بودند از لحاظ عوامل خطر ساز ثانویه پوکی استخوان به دست نیامد. اما زنانی که دچار استئوپروز یا استئوپنی بودند بیش از افراد طبیعی، سابقه مصرف دخانیات را چه به صورت فعال روزانه کنونی یا گذشته از خود نشان دادند (P < ۰/۰۵).

نتیجه‌گیری: شیوع استئوپروز و استئوپنی براساس سنجش چگالی توده استخوانی در جمعیت در زنان بالای ۵۰ سال بندر بوشهر از سایر جمعیت‌های گزارش شده در آمریکا و اروپا و تهران کمتر است.

واژگان کلیدی: استئوپروز، زنان، تراکم استخوانی، منوپوز

دریافت مقاله: ۸۶/۱۰/۱۶ - پذیرش مقاله: ۸۷/۴/۱۰

* این پروژه با بودجه و امکانات مرکز تحقیقات طب گرمسیری و عفونی خلیج فارس و کارگروه پژوهش و فناوری (آمایش) استانداری بوشهر انجام گردیده است.